

Petr Pěnkava

Víťa: Petr Pěnkava nás zaujal svým celoživotním sportovním nadšením, ale hlavně odvahou zachovat si vlastní názor v době, kdy se to nevyplácelo. Jeho vyprávění o vojně, čundrech i nátlaku na vstup do strany nám poskytlo autentický pohled na život v totalitním režimu.

Narodil se v Plzni v lednu roku 1958. Dnes je mu 67 let. V deseti letech vzplanula jeho vášně pro volejbal, hrál dorosteneckou ligu v celé republice. V roce 1973 nastoupil do učení a vyučil se automechanikem. Poté studoval Střední průmyslovou dopravní školu.

Profese a koníčky

Mládež a brigády za socialismu

Tonda: Celoživotním koníčkem pana Pěnkavy se stal volejbal. Zajímalo nás, jak se k tomuto sportu dostal.

(1:09 – 1:23, 1:29)

„Od deseti let docent doktor Vojík z pedagogické fakulty chodil po školách a vybíral kluky, který byli tělesně, veškově zdatný a vybral nás asi 60 kluků a začali jsme hrát volejbal na pedagogický fakultě.“

(1:57-2:05)

„A celej můj život, i když jsem byl na průmyslovce, tak se točil okolo volejbalu.“

Ondra: Kromě volejbalu měl Petr Pěnkava rád tzv. čundry. Ty se často stávaly určitým útěkem před realitou v době komunismu.

(18:28 - 18:50)

„Takže naše zábava tenkrát bylo v pátek vypadnout z města a jezdit někam na čundr. Víte, co je to čundr? To je jako tremp, víš, vzít spacák nebo stan a vyjet do přírody. Takže na nějaké rekreace se nejezdilo, těch moc nebylo, ani jsme neměli na to peníze.“

Jindra: Svoboda byla omezována tehdy na každém roku, i na čundrech..

(38:05–38:24)

„Když jsme šli na čundr, tak hned kontrolovali policajti na nádraží, jak jsme oblečení, co děláme. Dokonce se jednou stalo, nebyl jsem to já, ale mýho kamaráda chytli a odvedli ho a ostříhali mu vlasy, ale strašným způsobem, že pak musel jít dohola.“

Vojna

Víťa: Při vzpomínce na čundry se panu Pěnkavovi vybavilo kamarádství a určitá míra volnosti. Právě proto pro něj byl nástup na vojnu takovým šokem – najednou všechno

tohle zmizelo. Vojna podle něj nebyla jen o tréninku, ale hlavně o ztrátě soukromí a svobody. Třeba i co se týče účesu.

(22:30 – 22:57)

„No, bylo to hrozný. Bylo to nepříjemný, byli jsme zvyklí na ty vlasy, zakládali jsme si na tom. Takže to bylo takové ponížení. Ale když se viděl, že tam bylo dalších 20, kterých si nepoznal, tak jsme si pak na to zvykli.“

Tonda: Vojáci si odpočítávali dny do odchodu z vojny. Každý den si tajně trhli jedno číslo z vlastnoručně vyrobeného metru.

(16:54 – 17:09)

„To znamená, tady byly čísla, na druhé straně byly města, kudy se jelo domů a každý den ve 14 hodin se trhlo jedno číslo. To byl obřad, byl nástup.“

Život v režimu

(23:24 – 23:43)

Jindra: 2. – 6. května 2025 se v Plzni konaly Slavnosti svobody. Od Petra Pěnkavy jsme se dozvěděli, že komunisté za totality lhali o tom, kdo ve skutečnosti osvobodil Plzeň.

„Byli jsme na ně naštvaný, na komunisty. Třeba teď byl v Plzni konvoj svobody a celý život jsme slyšeli, že Plzeň osvobodila rudá armáda. A přitom já mám nášivky americký.“

Emigrace

Ondra: Mnozí občané byli na komunisty naštvaní tak moc, že se rozhodli pro emigraci. Neoprávněné opustit zemi mělo ale tehdy obrovské následky.

(51:02–51:25)

„U nás v rodině naši příbuzní emigrovali, ale ty emigrovali už v roce 68. Nemohli sem vlastně až do revoluce. Pak sem začali jezdit, vyprávěli, jak to bylo v emigraci za začátku těžký. Jak neměli práci, neměli ubytování, ale dobře se tam zavedli svou prací a pílí.“

(51:51 – 52:11)

Ale tedy kdo emigroval, třeba který jsme neznali, takže o tom se mlčelo, byty se jim zapečetili, ten majetek se zkonfiskoval, to znamená, že si ho zabral stát, byt přidělí někomu jinému, takže s nima zacházeli jako s nejhoršíma zločinci.

Závěr a rozloučení

Víťa: Za své nejlepší rozhodnutí považuje odmítnutí vstupu do Komunistické strany.

(40:02–40:12)

„Nejlepší rozhodnutí odolat. Dvakrát jsem byl lanořenej, abych vstoupil do strany.“

(40:13 –40:17)

„Jednou v učení. Měl jsem strach tenkrát to odmítnout.“

(40:20- 40:25)

...“ale protože tehdy jsem hrál ten volejbal, tak jsem se vymluvil,“

(40:29 -40:32)

....“ že jsem neměl zájem o politiku, jenom o sport“

(40:35 –40:57)

„a potom, když jsem byl v Domažlicích, měl jsem dvě děti a pracoval jsem na vedoucí funkci, tak se mi zase znovu pokusili lanořit a opět slibovali výhody a nebo poukazovali na to, že by se mi to mohlo hodit, až děvčata budou chtít jít někam na školy, ale to už jsem rázně odmítl.“

Tonda: Na závěr jsme se pana Pěnkavy zeptali, jakou by si přál superschopnost.

(29:37 – 29:42)

„Třeba, abychom mohl rozhodnout, zrovna teďka jak je válka na Ukrajině, abych jim mohl poručit a aby přestali válčit.“